

ઊડી રહ્યું છે પંખી

છોડીને ઝાડવાને ઊડી રહ્યું છે પંખી,
આકાશ આંબવાને ઊડી રહ્યું છે પંખી.

‘ના પાંખની કદર છે ના જાતમાં છે ક્ષમતા’,
મહેણું એ ભાંગવાને ઊડી રહ્યું છે પંખી.

સૂની પડી ગયેલી પાકટ હવાની કૂખે,
ટહુકાઓ સ્થાપવાને ઊડી રહ્યું છે પંખી.

હાંફી ગયા પછી પણ રાખ્યો પ્રવાસ કાયમ,
પોતાને પામવાને ઊડી રહ્યું છે પંખી.

‘સ્થળ-ચણનો મોહ ત્યાગી નીકળી શકે તે પામે’ -
આ સત્ય સાધવાને ઊડી રહ્યું છે પંખી!

માણસ

ઠાગા-ઠૈયા કરતો માણસ,
ઝીણું-ઝીણું બળતો માણસ.

ધર્મો ને પંથોનાં નામે,
અંદર-અંદર લડતો માણસ.

ભીતરનું અજવાળું છોડી,
અંધારામાં ફરતો માણસ.

ભવસાગરમાં ઊંડે-ઊંડે,
તરણું લઈને તરતો માણસ.

દુનિયા આખી શોધી નાખી,
પોતાને ક્યાં જડતો માણસ?

છેલ્લે તો બસ માટી-માટી,
ધીમે-ધીમે ગળતો માણસ.

લખાતું નથી કશું

ઉકળાટ જો વધે તો લખાતું નથી કશું,
તું ખૂબ સાંભરે તો લખાતું નથી કશું.

થોડી-ઘણી જો હો તો તરત વ્યક્ત થાય છે,
હૃદયી વ્યથા વધે તો લખાતું નથી કશું.

સંગ્રાથ તારો મારી પ્રતીતિના પ્રાણ છે,
સાથે તું ના રહે તો લખાતું નથી કશું!

અશ્રુ વહે છે ત્યાં સુધી લખવાનું શક્ય છે,
આંખો જો ઓગળે તો લખાતું નથી કશું!

શબ્દો સ્વયં જો અવતરે, અવસર બની રહે,
ઊભરો ફક્ત ચડે તો લખાતું નથી કશું!

તો

વાત સુધરી શકે, વાત જો થાય તો,
આટલી વાત બંનેને સમજાય તો!

આપ સીધા જ રસ્તે જતા હો અને,
માર્ગ સામે ચડી જાતે ફંટાય તો?

એ જ ડરથી અરીસો એ જોતા નથી,
સામે છેડેથી આરોપી ઝડપાય તો!

પ્રેમમાં ઊંડા ઊતરો પછી ભય રહે,
હો ગળાડૂબ ને શ્વાસ રૂંધાય તો!

આ ક્ષણોની રમત ત્યાગવી નહીં પડે,
સાત કોઠા સમો કાળ ભેદાય તો!

પ્રેમનગરીનું પતન

કેમ થ્યું 'તું પ્રેમનગરીનું પતન?
આવ તું જાતે કરી જો ઉત્ખનન.

જો મળે તારી અને મારી નજર,
આંખથી અત્તર ઝરે, મહેકે બદન.

હસ્તરેખા ભૂંસી નાખી મેં પ્રથમ,
એ પછી ચીતરી શકાયું છે મિલન.

સાવ ખાલી થઈ જવું થઈને શબદ,
ને પછી ભૂલી જવું સઘળું કવન.

જેટલી અઘરી જુદાઈ આપણી,
એટલું જબરું થવાનું છે મિલન.

દીવડાની આત્મશ્રદ્ધા જોઈને,
સૂર્ય છે ચિંતિત ને મૂંઝાયો પવન!

હવે

દશ્યનો વિસ્તાર માગે છે હવે,
અટકળો આધાર માગે છે હવે.

દર્દ પારાવાર માગે છે હવે,
આંખ અશ્રુધાર માગે છે હવે.

એક અસલ અણસાર માગે છે હવે,
માંદ્યલો ગિરનાર માગે છે હવે!

ખૂબ ભટક્યા આ દિશાથી તે દિશા,
બસ... ટકોરા દ્વાર માગે છે હવે!

ઝળહળાથી એ હદે છે ત્રસ્ત કે,
દીવડો અંધાર માગે છે હવે!

જળ સમી જીવતરની 'શબનમ' જાતરા,
ક્યાં કોઈ આકાર માગે છે હવે?

ધારવાપણું

સુકાયું સત્ત્વ, બાકી રહ્યું લાકડાપણું,
આ કાળ જુઓ ભરખી જતો ઝાડવાપણું!

વાસ્તવમાં ક્યાં તને કદી જાણી શકાય છે,
ઉપકાર, ઈશ! આપી દીધું ધારવાપણું.

ચોર્યાશી લાખ ચક્કરો ફરવાના જીવને,
ફેરો ફળે જો યાદ રહે ચાકડાપણું!

સ્વીકાર્ય થઈ શકે છે બધી તારી લીલા પણ,
જો તું નિભાવી જાણે ખરું શામળાપણું!

અસ્તિત્વ 'હું' ને 'તું'નું રહ્યું એટલું પ્રબળ,
ખોવાઈ ગ્યું છે આપણાથી આપણાપણું.

એવી રીતે હયાતી સમેટી વિદાય લઈશ,
બાકી કશું જ રહેશે નહીં ધારવાપણું.

ત્યારે ગઝલ બને છે

એ પ્રેમથી જુએને ત્યારે ગઝલ બને છે,
ધબકાર દિલ ચૂકેને ત્યારે ગઝલ બને છે.

ઘોળ્યું હો પ્રેમ અત્તર, એમાં ભળે વિરહ પાણ,
એની મહેક ઊઠેને ત્યારે ગઝલ બને છે.

એક બાજુ આરતી હો બીજે અઝાન ગુંજે,
બંનેના સૂર ભળેને ત્યારે ગઝલ બને છે.

એકાંતમાં રહીને પીધાં કરો ઉદાસી,
એનો નશો ચડેને ત્યારે ગઝલ બને છે.

અકળાવી નાખે એવા ભેદી તમસની વચ્ચે,
ભીતર દીવો બળેને ત્યારે ગઝલ બને છે.

અભાવમાં

બાકી રહી ન ઝંખના, તારા અભાવમાં,
બસ આટલો ફરક પડ્યો મારા સ્વભાવમાં.

ડૂબું છું હું તો તું રહે શાને તણાવમાં?
હું ક્યાં કહું છું કે મને બેસાડ નાવમાં?

પાણીએ એને એવું તે શું કહી દીધું હશે?
આ માછલી કાં તડફડે આજે તળાવમાં?

એવી સ્થિતિ ન દેજે મને કોઈ દી ખુદા,
એનાથી દૂર થાઉં હું બેહદ લગાવમાં.

મારા જીવનમાં એમ છે જોડાણ આપનું,
પીડાનું સ્થાન જેમ કોઈ તાજા ઘાવમાં.

મંજિલ નહીં મળ્યાનો કોઈ રંજ ક્યાં રહ્યો?
ઈચ્છ્યું હતું એ પામી લીધું મેં પડાવમાં!

પોતીકું તેજ લઈને સતત ઝળહળ્યા કરો,
સામે ભલે હો સૂર્ય, ન આવો પ્રભાવમાં.

જીવી જવાતું હોય છે

નાદ ને સંવાદથી જીવી જવાતું હોય છે,
એક એવી યાદથી જીવી જવાતું હોય છે!

હામ તોડી જાય જ્યારે બાહરી સગપણ બધાં,
ભીતરી અનુનાદથી જીવી જવાતું હોય છે.

હો અધર્મી આગ તો પણ ધર્મને ક્યાં આંચ છે,
એટલે પ્રહ્લાદથી જીવી જવાતું હોય છે.

નમ્રતા, ઉદમ, અનુકંપા, ખુમારી ને ધીરજ,
આટલી જાયદાદથી જીવી જવાતું હોય છે.

હું અને મારી ગઝલ પણ એ રીતે જીવી જશું,
એક સાચી દાદથી જીવી જવાતું હોય છે.

સમજુ

અહેસાસના ઉજાસે મળતા રહ્યા જે સમજુ,
લ્યો, એકમેક માટે છૂટા પડ્યા એ સમજુ!

પીતાં રહે છે હરદમ એ પીડને છતાં પણ,
ફરવાનું હસતાં મોઢે શીખી રહ્યા છે સમજુ.

ભટકી જવાય એવા મારગ ઉપર હતાં, પણ
આગળ જવાને કાજે અટકી ગયા બે સમજુ!

છે શ્રેષ્ઠતમ સમર્પણ, પાકિઝગીયે કેવી!
ના ઝંખતા કશુંયે એ નાસમજ કે સમજુ?

ભૂલી જશું... ને એવું, કહેતાં તો કહી ગયા પણ,
છે શક્યતા નહિવત્ ભૂલી ગયા રે સમજુ!

આંખોથી તેં પાચું છે

આંખોથી તેં પાચું છે,
એ આ હોઠે ગાયું છે.

આવ્યું એવું જિવાયું,
જીવન ક્યાં સમજાયું છે?

ઝાકળ સ્પર્શે ફૂલોને,
એમ તને સ્પર્શાયું છે.

ચીસો પાડી પડઘાશે,
મૌન થયું રઘવાયું છે!

દૂર ગયા તારાથી તો,
ખુદથી દૂર થવાયું છે.

તાળી વાગે ના વાગે,
નાટક તો ભજવાયું છે.

આખું નભ છોડીને મન,
પીંજરમાં અટવાયું છે.

ઘાતક હોય છે

સાદગીનો વાર ઘાતક હોય છે,
સ્મિતનો શણગાર ઘાતક હોય છે.

હાથ ખભ્ભે, હાસ્ય ખંધું હોઈ પર,
દોસ્ત! એ દરકાર ઘાતક હોય છે.

તીરથીયે સોંસરો ઊતરી જશે,
મૌનનો ચિત્કાર ઘાતક હોય છે.

હો ભલે રણવીર યોદ્ધા આપ, પણ
પ્રેમનો પડકાર ઘાતક હોય છે.

એની લાઠી જોઈ છે કોણે, કહો
તોય એનો માર ઘાતક હોય છે.

શબ્દો સાથે થઈ ગઈ ચારી -1

શબ્દો સાથે થઈ ગઈ ચારી,
જાણે આખી દુનિયા મારી.

કોફી પીવાની ઇચ્છા થઈ?
આ તો ચા સાથે ગદારી!

ઈંધણ માફક ઊર્જા આપે,
ગઝલો આવીને અણધારી.

સૌની ભૂલો જોવા કરતાં,
મેં મારી સમજણ વિસ્તારી.

‘ખમ્મા’ નામે ઔષધ કેવું,
પીડા લ્યો ભાગી પરબારી.

શબ્દો સાથે થઈ ગઈ ચારી-2

શબ્દો સાથે થઈ ગઈ ચારી,
જાણે આખી દુનિયા મારી.

ખૂબ કરું હું છણકા-બાણકા,
તો પણ છું ને તારી પ્યારી!

ગાલે રાત્રી ટશરો ફૂટે,
આમ જુઓ નહીં ધારી-ધારી.

સામે છે પણ ભેટાશે નહીં,
આહ! મજબૂરી, ઓહ! લાચારી,

વૃક્ષે વીંટળાયેલી વેલી,
જાણે મૂરત તારી-મારી.

હું જ્યાં મારી ગઝલો વાંચું,
ત્યાં ચાલે બસ ચર્ચા તારી!

ખમ્મા

કે ખમ્મા નજરની ભલામણને ખમ્મા,
ઝરે આંખથી એ રસાયણને ખમ્મા.

છે તારા સ્મરણની અસર કેવી નોખી!
જિવાડે છે એવા આ મારણને ખમ્મા.

સહજ થઈ સમજની ગલી છોડી દીધી,
પછી મેં કહ્યું મારી સમજણને ખમ્મા!

લખું છું, ભૂંસું છું, ફરીથી મથું છું,
ગઝલ જે કરાવે મથામણને ખમ્મા.